

Nailə Müzəffər qızı MEHRƏLİYEVƏ
Bakı Dövlət Universiteti
Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi kafedrasının dosenti,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru

AZƏRBAYCANDA
BƏDİİ TƏRCÜMƏ ƏDƏBİYYATININ
NƏŞRİ MƏSƏLƏLƏRİ
(2000-2005-ci illər)

Xülasə

Məqalədə göstərilir ki, kitab nəşrinin inkişafında və kitab məhsulunun zənginləşməsində müxtəlif elm sahələri üzrə tərcümə ədəbiyyatı, xüsusilə bədii ədəbiyyatın tərcüməsi böyük rol oynayır. Məqalədə Azərbaycanda rus və dünya ədəbiyyatını çapa hazırlayan nəşriyyatlar, əsərləri tərcümə edən mütərcimlər, bədii tərcümənin nəşri vəziyyəti haqqında məlumat verilmişdir.

Açar sözlər: *tərcümə ədəbiyyatı, bədii ədəbiyyatın tərcüməsi, rus ədəbiyyatı, dünya ədəbiyyatı, bədii tərcümənin nəşri.*

Azərbaycan oxucularını xarici ədəbiyyatın ən yaxşı nümunələri, dünya klassiklərinin şah əsərləri ilə tanış etmək tərcüməçilərin nəcib vəzifəsidir. Ulu öndər Heydər Əliyev bədii tərcümə işinin yaxşılaşdırılmasını Azərbaycan xalqının dünya ədəbiyyatının yeni nümunələri ilə tanış olmasının və ədəbiyyatın zənginləşməsinin yollarından biri kimi görürdü.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra kitab nəşrində yeni mərhələ yaranmışdır. Ölkə Prezidentinin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli Sərəncamı ilə dünya və Azərbaycan ədəbiyyatının ən dəyərli nümunələri dövlət hesabına yüksək poliqrafik səviyyədə nəşr edilərək, ölkəmizin bütün kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.

Əsasən tərcümə ədəbiyyatının nəşri sahəsində ixtisaslaşmış “Mütərcim” Nəşriyyat-Poliqrafiya Mərkəzi dünya ədəbiyyatının dəyərli nümunələrinin Azərbaycan dilinə tərcüməsində böyük rol oynayır. Bu tərcümələr içərisində A.Puşkinin “Çadaye və şeirlər”, “Şair və qürub”, “Mənim şəcərəm” (şeirlər, tərcüməçi S.Məmmədzaadə), Rubsovun “Mən qaçıram qüssədən” (tərcüməçi E.Elğün), K.Simonovun “Gözlə məni gələcəyəm” (tərcüməçi S.Məmmədza-

də), İ.Turgenevin “Güllər necə tər, necə qəşəng idilər” (tərcüməçi M.Qocayev) önəmli yer tutur.

Nəşriyyatın buraxdığı kitablar (“Karamazov qardaşları” (2000), “Gümüş dövrün sirləri” (tərcümə edən K.Abdulla, 2001), A.Platonovun “Fro” (tərcüməçi E.Hüseynbəyli, 2005) və s.) öz bədii tərtibatı ilə də fərqlənir.

Tədqiq etdiyimiz 2000-2005-ci illərdə rus və dünya ədəblərinin ən dəyərli əsərlərinin Azərbaycan dilinə çevrilməsinə və nəşrinə diqqət artırılmış, orjinaldan tərcümələr daha da genişlənməmişdir. M.Lermontovun “Seçilmiş əsərləri” (“Öndər”, 2005), N.Qoqolun “Seçilmiş əsərləri” (“Avrasiyapress”, 2006) nəfis şəkildə buraxılmışdır.

XIX əsrin rus realist ədəbiyyatının yaradıcılarından biri olan N.Qoqolun bu kitabı müəllifin vaxtilə “Azərnəşr” və “Yazıçı” nəşriyyatlarında çap edilmiş nəşrlər əsasında hazırlanmışdır. Yüksək poliqrafik tərtibatda hazırlanıb nəşr olunmuş kitaba “Paras Bulba”, “Viy”, “İvan İvanoviçlə İvan Nikiforoviçin dalaşması haqqında povest”, “Şinee”, “Müfəttiş” əsərləri daxil edilmişdir. Əsərləri Azərbaycan dilinə S.Rəhman, M.Rzaquluzadə, İ.İbrahimoğlu, Ə.Ağayev tərcümə etmişlər.

Azərbaycanda hələ XX əsrin əvvəllərindən başlamış İ.Krılov təmsillərinin öyrənilməsi, tərcüməsi və nəşri bu gün də müffəqətiyyətlə davam edir. Milli tərcümə məktəbinin yeni keyfiyyət mərhələsində rus təmsil janrı yaradıcısının əsərləri orjinala uyğun şəkildə yenidən tərcümə olunub nəşr edilir.

2006-cı ildə “Şərq-Qərb” nəşriyyatında İ.Krılovun “Təmsillər” kitabı latın əlifbası ilə yenidən nəşr olunmuşdur. “Seçilmiş təmsillər” (Azərnəşr, 1944), “Təmsillər” (“Gənclik”, 1982) nəşrləri əsasında təkrar çapa hazırlamış bu kitabın tərtibçisi Telli İbrahimovadır. Kitaba “Qartal və toyuqlar”, “Qarğa və tülkü”, “Meymunlar”, “Eşşək”, “Qurbağa və öküz”, “Kəndli və muzdur”, “Dovşan şikarda”, “Meymun və gözlük”, “Kəndli və tülkü”, “Qazlar”, “Qurt it damında”, “Qartal və hörümçək”, “Yarpaqlar və köklər”, “Cırcırma və qarınca”, “Durnabalığı və pişik”, “Qartal və köstəbək”, “Eşşək və bülbül”, “Meymun və güzgü”, “Aslan və ağcaqanad”, “İki çəllək”, “Tülkü və üzüm”, “Hörümçək və arı”, “Çibin və arı”, “Donuz palıd altında”, “Qurd və pişik”, “Qurd və durna”, “Qurd və quzu”, “Ayı və şir” və s. təmsilləri daxil edilmişdir.

Məlumdur ki, İ.Krılovun təmsilləri başqa dillərə çətin tərcümə olunur. Onun təzadlarında, kəskin və qısa satirasında, duzlu-məzəli həkimanə sözlərində elə gözəlliklər var ki, onları nəşrlə belə eynən vermək mümkün deyildir. Lakin Azərbaycan tərcüməçiləri bu çətinliyin öhdəsindən layiqincə gəlmiş, tərcümə etdikləri təmsilləri Azərbaycan həyatına, dilinə, adət-ənənələrinə bacardıqca uyğunlaşdırmışlar.

“Şərq-Qərb” nəşriyyatı tərəfindən buraxılan digər bir kitab S.S.Turgenevin “Seçilmiş əsərləri”dir.

Müasir dövrdə böyük rus yazıçısı A.Çexovun əsərlərinin nəşrinə də diqqət artırılmışdır. Onun “Seçilmiş əsərləri”nin nəşrini “Öndər” (2005, 432 s.), “Çaşıoğlu” (2004, 256 s.), “Avrasiyapress” (2006, 320 s.), “Şərq-Qərb” (2009, 456 s.) nəşriyyatları həyata keçirmişdir. Kitaba daxil olan hekayələrin tərcümələri Q.Musayev, V.Quliyev, İ.Nəfisi, M.Arif, C.Məcnunbəyov və başqalarına məxsusdur.

2005-ci ildə Səlim Babullaoğlunun tərtib etdiyi “USART” - Çağdaş Gürcü və Özbək ədəbiyyatından seçmələr” kitabı “Yurd” nəşriyyatında buraxılmışdır. Kitab Araşdırmaları Mərkəzinin dəstəyi ilə çap olunan dünya ədəbiyyatı seriyasından olan bu antologiyaya müasir gürcü və özbək ədəbiyyatı nümunələri daxil edilmişdir.

Q.Lessinqin “Müdrük Natan” adlı kitabı 2004-cü ildə 200 səhifə həcmində rəngli, yumşaq üzlükdə çap olunmuşdur. Ədibin şah əsəri olan “Müdrük Natan”ı alman dilindən Həmid Arzulu tərcümə etmişdir. Bu əsər millətlər arasında humanistik, bərabərlik, qardaşlıq ideyalarını təbliğ edir.

İlya Lif və Yevgeni Retrovun “On iki stul” romanının qəhrəmanları Ostap Bender və sabiq aristokrat Kisa Vorobiyanınovun məzəli sərgüzəştlərini Azərbaycan dilində “Çıraq” nəşriyyatı təqdim etmişdir (2004, 216 s.). Bu nəşriyyat həmin müəlliflərin “Qızıl dana” romanını da 2005-ci ildə 384 səhifə həcmində rəngli, yumşaq üzlükdə çap etmişdir.

Dünya şöhrətli yazıçı Çingiz Abdullayevin “Payız madriqalı” əsəri Təbəssüm Muxtarova, “Müqəddəs olmaq istəyi” kitabı isə Qardaşxan Əzizxan tərəfindən tərcümə olunub, 2003-cü ildə “Azərnəşr”də çap olunmuşdur.

“Çıraq” nəşriyyatı Çingiz Abdullayevin 2 cildlik “Məhsər ayağında” kitabını 2005-ci ildə 200 səhifə həcmində buraxmışdır. Nəşr Zeynəb Əliqızı və Gülcəhan Mirəhmədın tərcüməsində hazırlanmışdır.

Çingiz Abdullayevin Zeynəb Əliqızının tərcüməsi ilə çap olunan digər kitabı “Monte-Mario təpəsində ölüm” (“Çıraq”, 160 s.) adlanır. Müəllifin “Alçağın üsulu” (2005, 240 s.) adlı əsərinin tərcüməçisi isə Təbəssüm Muxtarovadır.

“Yurd” nəşriyyatı tərəfindən 2005-ci ildə 144 səhifə həcmində buraxılan “Monopyes” adlı kitabda Şövqü Hüseynovun və İlqar Fəhminin rus dilindən Azərbaycan dilinə çevirdikləri povest və hekayələr toplanmışdır.

Rafiq İsmayılovun redaktəsi ilə nəşr olunan “Promotey Arqonavtlar” kitabına isə dünya ədəbiyyatından seçmələr daxil edilmişdir.

Serb yazıçısı Milorace Pavicinin "Xəzər sözlüyü" (roman leksikon) adlı kitabı da "Yurd" (2005, 120 s.) nəşriyyatında işıq üzü görmüşdür.

2003-cü ildə "Nağıl evi" nəşriyyatı Şota Rustafelinin "Pələng dərisi geymiş pəhləvan" əsərini İmir Məmmədlinin tərcüməsi ilə çap etmişdir.

Xəzər Universteti Nəşriyyatı Hamet İsxanlının gürcü dilində çap olunan "Ömür poeziyası" kitabını 2003-cü ildə İmir Məmmədlinin tərcüməsində çap etmişdir.

Həmin ildə "Dünya ədəbiyyatı" seriyasından "Dünya xalqlarının mifləri və əfsanələri" (368 s.), A.Dümanın "Üç müşketyor" (568 s.) M.Ridin "Başsız atlı" (380 s.) kitabları da buraxılmışdır.

2003-cü ildə ən yadda qalan nəşrlərdən biri də Xalq şairi Səməd Vurğunun məşhur "Vaqif" mənzum dramının ingilis dilinə tərcüməsidir. XVIII əsrdə Qarabağındakı real siyasi hadisələrdən, görkəmli şəxsiyyətlərdən, Azərbaycanın böyük şairi Molla Pənah Vaqifin həyatından bəhs edən dramı ingilis dilinə Bakı Beynəlxalq Məktəbinin müəllimi James Martinin iştirakı ilə Azərbaycan Universitetinin müəllimi Seyran Ağabəyov tərcümə etmişdir.

Tədqiq olunan dövrdə A.Axmatovanın "Cənnətin qapısında" (tərcüməçi Ç.Əliyev), İ.Andreyevin "Heykəl" (tərcüməçi R.Ramizov), "Bir kədərli qadın" (dünya nəşrindən seçmələr) (tərcüməçi N.Əbdürəhmanlı), N.Dostoyevskinin "Alçaldılmış və təhqir edilmiş insanlar" (tərcüməçi B.Musayev), "Cinayət və cəza" (tərcüməçi M.Qocayev), "İdiot" (tərcüməçi H.Şərif), N.Qoqolun "Ölü canlar" (tərcüməçi A.Hacıyev), İ.Qonçarovun "Adi əhvalat" (tərcüməçi X.Əzizbəyov), A.Puşkinin "Şair və guruh; mənim şəcərəm" şeirlər (tərcüməçi S.Məmmədşad), M.Svetayevanın "Yuxusuzluq" (tərcüməçi Ç.Əlioğlu), M.Şoloxovun "Povest və hekayələr" (tərcüməçilər E.Abbasov, B.Musayev, H.Şərif), "Sakit Don" (tərcüməçi C.Cavadşad), Lev Tolstoyun "Dirilmə" (tərcüməçi M.Rzaquluzadə, C.Məcnunbəyov), Hacı Murad (tərcüməçi C.Cabbarlı), "Hərb və sülh" (4 cildə, tərcüməçilər M.Arif, B.Musayev), V.Yanın "Çingiz xan" (tərcüməçi H.Hacıyev), B.Yevseyevin "Hekayələr" (tərcüməçi X.Əliyeva, S.Quliyeva, H.Qaraşova, S.Məmmədova) və s. əsərlərini tərcümələri ayrıca kitab şəklində, nəfis tərtibatda çap olunmuşdur.

Azərbaycanda əsərləri geniş yayılan ədiblərdən biri də M.Lermontov hesab edilir. Rus şairləri içərisində həyatı, taleyi, yaradıcılığı, Qafqaza ən çox bağlı olan, Azərbaycan dilinə ən çox tərcümə olunan şair M.Lermontovdur. Şairin yaradıcılığına maraq hələ XIX əsrin sonlarından başlanılmışdır. F.Köçərli, S.M.Qənizadə, M.T.Sidqi və bir çox Azərbaycan ziyalıları Lermontovdan kövrək, poetik məftunluqla danışmış və onun bədii irsinə çox yüksək qiymət vermişlər. Bu gün də böyük şairin yaradıcılığına, bədii irsinə maraq

sönməmiş, şairin əsərləri tam və kamil nəşr olunmuşdur. "Çaşıoğlu" və "Ondər" nəşriyyatları şairin "Seçilmiş əsərləri"ni çapdan buraxmışdır.

Tərcümə ədəbiyyatının məzmunlu, keyfiyyətli, elmi və bədii səviyyəsinin yüksək olması kitabçılıq işinin əsas və başlıca tələblərindən hesab edilir. Tərcümə işinin mütəşəkkilliyi və keyfiyyəti həm də ən çox nəşriyyatlardan asılıdır. Böyük, iri həcmli əsərlərin tərcüməsi bilavasitə nəşriyyat qayğısından asılı olur. Müəlliflərlə, tərcüməçilərlə yaxın, işgüzar əlaqələrin nəşriyyat işinə köməyi olduqca çoxdur. Gərək mütərcim arxayın olsun ki, zəhmət çəkib, uzun vaxt sərf edib, tərcümə etdiyi əsər nəşr olunacaqdır.

Tərcüməçi orijinala uyğun tərcüməyə çalışdığı üçün digər dildəki sözün azərbaycanca tam qarşılığını verməyə çalışır. Bu söz isə uyğun gəlməyə, onu ağırlaşdırma, mənasını dəyişdirə, qavramasını çətinləşdirə, obrazlılığına xələl gətirə bilər. Redaktor bu amili nəzərdən qaçırmamalıdır. Həmin sözün sinoniminin verilməsi daha məqsədəuyğun hal hesab olunur. Bu da redaktorun səriştəsindən asılıdır.

Azərbaycanda yeni tərcümə nəşrlərini materialın təqdimat formasına görə belə qruplaşdırmaq olar:

- Bir müəllifin yaradıcılığına həsr olunmuş nəşrlər;
- Tərcümə topluları – müəyyən ədəbi məktəbə, müəyyən dövr ədəbiyyatına aid edilən ədiblərin yaradıcılığından seçmələr;
- dünya ədəbiyyatından seçmələr;
- Azərbaycan şair və yazıçılarının kitablarında ayrıca bölmədə təqdim olunan tərcümələr.

Bunların arasında ən geniş yayılmış forma tərcümə toplularıdır. Tərcümə topluları həm materialın sistemli verilməsi, həm də yüksək nəşr hazırlığı ilə diqqəti cəlb edir.

"Xəzər Universiteti Nəşriyyatı" 2005-ci ildə "Poetik tərcümələr" seriyasından 1-ci toplunu nəşr etmişdir. 414 səhifədən ibarət olan bu toplunun redaktoru və "Poetik tərcümələr" məqaləsinin müəllifi şair-tərcüməçi, professor Hamlet İsxanlıdır. Bu toplu bir tərəfdən ingilis, fransız və rus dilindən azərbaycancaya, digər tərəfdən isə azərbaycancadan ingilis və fransız dillərinə poetik tərcümələrdən ibarətdir. Kitabda bu dillərdə yazmış 43 şairin 23 tərcüməçi tərəfindən 117 şeiri tərcümə olunmuş və onlar şeirlərin orijinalı ilə birlikdə verilmişdir.

Professor Hamlet İsxanlı "Ön söz"də yazır: "Poetik tərcümənin orijinal mətnlə yanaşı, ona paralel olaraq verilməsi fikri bu toplunun əsas xüsusiyyətlərindən biridir. Bu paralellik hər iki dili bilənlərə tərcüməni orijinala müqayizə

vişə edərək oxumağa imkan verir, həmçinin kitabın tədqiqat və tədris istiqamətində faydalı olacağına ümid yaradır”.

Toplu 5 hissədən ibarətdir:

- 1) İngilis poeziyası – Azərbaycan dilinə tərcümələr;
- 2) Rus poeziyası - Azərbaycan dilinə tərcümələr;
- 3) Fransız poeziyası – Azərbaycan dilinə tərcümələr;
- 4) Azərbaycan poeziyası – İngilis dilinə tərcümələr;
- 5) Azərbaycan poeziyası – Rus dilinə tərcümələr.

Qeyd edək ki, həmin topluda şair-tərcüməçi Knyaz Aslanın məşhur rus şairi Sergey Yeseninindən 8 uğurlu poetik tərcüməsi də verilmişdir. Toplunun 118-133-cü səhifələrində yerləşdirilmiş həmin nümunələr bunlardır: “Di, öp məni, öp məni sən”, “Ana duası”, “Əlvida, ey Bakı! Ayrılmaq gərək”, “Salamat qal, əziz dostum, salamat”, ““Əlvida” söyləyir çiçəklər mənə”, “Aylı gecə! Eşikdəyəm”, “Bilirik ki, hər ikimiz”, “Anama məktub”.

Knyaz Aslanın həmin topluda öz əksini tapmış bədii tərcümələri haqqında fəlsəfə doktoru İsxan İsxanlının “Şeir gülüstanının təkrar olunmaz çiçəyi - Sergey Yesenin” (Xəzər Universitəsi Nəşriyyatı, 2010, 376 s.), “Sergey Yesenin. İran nəğmələri” (Xəzər Universitəsi Nəşriyyatı, 2015, 160 s.) kitablarında xoş sözlər söylənmişdir.

Müstəqillik illərində respublikanın aparıcı ədəbi mətbuat orqanlarında rus və dünya ədəbiyyatı nümunələrinin Azərbaycan oxucusuna çatdırılmasında əhəmiyyətli rol onayan “Azərbaycan”, “Ulduz”, “Xəzər”, “Mütərcim”, “Dünya ədəbiyyatı” jurnalları, “Ədəbiyyat qəzeti”, “525-ci” və “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətinin xüsusi qeyd etməliyik”.

2000-ci illərdə ədəbi nəşrlərin əksər nömrələrində dünya ədəbiyyatından tərcümələr verilmişdir. “Azərbaycan” jurnalında S.Andreyevin “Heykəl”, A.Apuxtinin “Dəli” (tərc. Ş.Məmmədzaadə), A.Radionovun “Aşırım”, “Mühəribə sözü qısa olsa da”, “Məhəbbət adası”, “İşdəki didişmələr”, “Yaxşı-yaman” şeirləri (tərc. S.Sərxanlı), “Mütərcim” jurnalında F.Dostoyevskinin “Böyük inkvizitor” (Karamazov qardaşları əsərindən), “Gülməli adamın yuxusu”, “Şeytanlar” (romandan parça) (tərc. M.Qocayev), M.Lermontovun “Mitsiri”, “Valerik”, “Qafqaz”, “Elegiya”, “Qara gözlər”, “İstək” (tərc. E.Borçalı) və s. əsərlər çap olunmuşdur. Müasir dünya ədəbi prosesini isə “Xəzər” və “Dünya ədəbiyyatı” dərgiləri həmişə diqqət mərkəzində saxlamışdır.

Bu jurnalların səhifələrində Q.Qorinin “Herostrati unudun”, A.Parşikovun “Şaxtaçılar”, S.Yesenin “Ağcaqayın”, R.Akutqavanın “Nankinli peyğəmbər” (2004, №3), “İdiotun həyatı” (2006, №1), “Dostuma məktub”, “Hörümçək toru”, “Meşədə”, (2008, №1), A.Axmatovanın “Şeirlər” (2004,

№2) C.Bervilin “Dəniz” (2006, №1), B.Bilginin “Əlcəzair” (2004, №1), A.Blokun “Şeirlər” (2005, №2), (2009,1), “A.Çexovun “Şikayət kitabı” (2006, №1), H.Çerkinin “Şeirlər” (2005, №2), C.Coysun “Bacılar” (2004, №2), O.Çiladzenin “Uğrma çıxan adam” (2004, №2, 3), S.Əlinin “Şeirlər” (2004, №4, 2005, №1), D.Fonun “Hoqqabazın doğumu” (2006, №1), S.Hidayətin “Qızgın”, X.Kortasorun “Mıxlanmış qapı”, “Sarı çiçək” (2004, №2), C.Miloşun “Şeirlər” (2004, №3), İ.Nevesin “Hədə” (2005, №4), A.Platnovun “Üçüncü oğul”, “Dəmir qapı” (2005, №3) və s. əsərləri dərc olunmuşdur.

Tədqiq edilən ədəbi jurnal və qəzetlər uşaq ədəbiyyatının nəşrinə də yer vermişlər. Məsələn, F.M.Dostoyevskinin “Gülməli adamın yuxusu” (tərc. İ.Cəfərova, 2000, №1, s.12-15), M.Çerkaşınanın “Yazıçının qərribə vəsiyyətnaməsi” (tərc. Ə.Mirzallı, 2000, №3, s.71-72), V.Puşkinin “Arsızlar” (tərc. M.Qaradaşlı, №5, s.143-150) əsərləri “Azərbaycan” jurnalında işıq üzü görmüşdür. Bundan başqa, N.Arjakinin “Danışır Moskva” (tərc. Ç.Qurbanlı), M.Lermontovun “Elə ki, sütül zəmi dəniz təki dalğalanır” (tərc. N.Əhmədli), A.Platonovun “Adsız çiçək” (tərc. E.Hüseynbəyli), V.Şalanovun “Gözəl xətt”, “Xüsusi sifariş”, “Maqiya”, “Geoloqlar”, “Protezlər” (tərc. A.Abdulla), S.Yesenin “Anama məktub” (tərc. M.Qocayev) əsərləri isə “Xəzər” jurnalında və “Ədəbiyyat” qəzetində çap edilmişdir.

Bədii ədəbiyyat zövq məsələsidir, ona görə də ədəbi prosesdə yaxşı və pis nə varsa hamısına diqqət yetirilməlidir. Amma elə ümumbəşəri dəyərlər var ki, onlar mütləq doğma dilimizə çevrilməlidir və çevrilir. Bütün bunlar isə Müasir Azərbaycan oxucularının dünya ədəbiyyatına olan mənəvi tələbatını təmin etmək məqsədi daşıyır. Bu məsələ bu gün də aktualdır. Ancaq indi təkə rus-Azərbaycan, Azərbaycan-rus tərcüməsi yox, dünyanın məşhur dillərinə – ingilis, fransız, alman dillərinə, Şərq dillərinə, yəni ərəb, yaxud fars dillərinə tərcümə çox əhəmiyyətlidir.

Bunun üçün xüsusi tərcüməçi kadrlar lazımdır. Həmin kadrları hazırlamaqdan ötrü isə onlar üçün stimulyat yaratmaq lazımdır. Onlar bilməlidirlər ki, əgər özlərini bu peşəyə həsr etsələr, onların həyatı, gələcəyi, uğurlu olacaqdır. Bədii tərcümə asan hasil olmur. Bu, çox çətin prosesdir. Amma çətinliklərə baxmayaraq, bizim ölkəmiz müstəqil dövlət kimi inkişaf edir və biz bütün sahələrdə olduğu kimi tərcümə sahəsində də səviyyəni müntəzəm olaraq qaldırmaq tələb olunur.